

Najdaljši smučarski tek na svetu - 450 kilometrov

Piše: Viki Grošelj

Na smučeh preko Finske

3

Kar daleč je Finska. Pol ure dlje, kot smo pričakovali, krožimo nad mestom. Na letališču je velika gneča. Pod seboj opazujem zamrznjeno morje in trumo otočkov, na katerih stoji mesto. Helsinkov ne imenujejo zaman severne Benetke.

Prvi stik s Finsko je zelo prijazen. Tla v letališči zgradbi so prekrita s parketom. Lesa in vode Fincem res ne primanjkuje. Prtljago preusmerimo v Kuusamo, potem pa se z avtobusom odpeljemo v središče mesta.

Helsinki niso le prestolnica dežele, ampak tudi živahn morsko pristanišče in pravo razstavišče sodobne arhitekture. Imena domačih arhitektov, kot sta recimo Alvar Aalto in Eiel Saarinen, so svetovno znana. Njune dosežke lahko občudujemo tu in še v številnih mestih po svetu.

Vendar je bilo precej časa videti, da Helsinkom ni usojeno, da bi se razvili v pomembno mesto. Od leta 1550, ko je bilo mesto ustanovljeno, je moralo pretrpeti vrsto požarov, kug in lakot. Šele po velikem požaru leta 1808, ki je uničil dve tretjini mesta, so Rusi, ki so takrat zagospodarili Fincem, preselili sedež dejelne uprave iz Turkuja v Helsinki.

Nakupovalne sani

Viki Grošelj

strinjam. Ob tem nam verjetno ni treba poudarjati, da upoštevanje drugačnih mnenj še ne pomeni nekritičnega in vsespolnega sprejemanja vsega, kar se lahko kdo spomni ali izreče. Ko govorimo pred javnostjo in hkrati za javnost, to vsekakor pomeni, da prav enako velja za naše lastne argumente. Toda vi, spoštovani magister Anton Pačnik, ne igrate iste igre. Kritike in našega nestrinjanja ne jemljete kot argumentirane razprave, temveč kot "bič mučiteljev". S tem hote ali ne zaustavljam vsakršno nadaljnje kritično razpravljanje in vzpostavljanje črno-beli kontekst, od katerega se ostro distanciram.

Zato ponavljamo. Teistični ali ateistični učbeniki v javni šoli so v načelu nemožni. Stroke se pozivajo na teizem ali ateizem. Teza o ateističnih učbenikih tako služi le političnemu cilju pritiškanja na šolnike - RKC si pač želi pridobiti vpliv nad nevednimi otroki. Z eno besedo: teza o ateističnih učbenikih služi le temu, a bi nekoč potencialno imeli teistične, zares skozi ideološko prizmo dirigirane učebnike, primarno pa služi čisto političnim interesom nadškofa slovenske Cerkve.

Toda k sreči je znanost že dovolj časa močnejša od religije, ljudje pa preveč razsvetljeni, da bi še verjeli religiozne mite. Nekateri se pač težko spriznjajo, da je realnost drugačna, kot jim jo zapoveduje njihova vera.

Zofijini ljubimci, neodvisna iniciativa s humanistično vizijo:
Andrej Adam, Boris Vezjak,
Friderik Klampfer, Irena Vekić,
Maribor

O znanju računstva

K pismu Nespoštovanje pravnega reda, Večer, 21. 4. 2000

Gospa Šaškova je v Večeru 21. 4. 2000 že drugič zapisala, da sem s pretrevo prekinil sejo komisije DZ za volitve, imenovanja in administrativne zadave (Kvian) ravno, ko je ta obravnavala razrešitev poslanca Jelka Kacina s funkcije predsednika odbora za mednarodne odnose. Po njenem sem storil

Arhitekt Johann Engl je v prostorsko zasnovno finske prestolnice vključil široke aleje, številne parke in zelenice. Danes v mestu in bližnji okolici živi okoli pol milijona prebivalcev.

Izstopimo pred olimpijskim stadionom, kjer so bile leta 1952 poletne olimpijske igre. Finci so naslopli športen narod, a največja legenda med njimi je brez dvoma: sloviti tekač na dolge proge Paavo Nurmi. Po njem se imenuje tudi stadion. Namestimo se v mladinskem hotelu pod tribunami stadiona. Stene so polne starih slik finskih šampionov, seveda tudi Nurmijeva v naravnih velikosti. Kar nekam spoštljivo hodim po teh prostorih.

Zvezcer se odpravimo na kratek sprehod v središče mesta. Mimo opere in parlamenta, pred katerim stoji veličasten kip Karla Gustava Mannerheimia, moža, ki je v drugi svetovni vojni branil Finsko pred Rusi in bil v letih 1944-46 tudi njun predsednik, zavijemo v veliko nakupovalno središče. Cene so dokaj znosne celo za slovenske razmere. Nekaj reči je celo cenejših, nekaj, na primer kvalitetne tekaške smuči, pa bistveno dražih. Pri Turkih, ki v atriju strežejo s hitro pripravljeno hrano, si privoščimo pizzo in poskusimo slovito finsko pivo Lapin kulta - Laponsko zlato.

Smreje se mi odvrne, da je športnik že od malega. Ukvajal se je z alpskim smučanjem in košarko, da pa sedaj, ko je bolj zaposlen, dokaj redno vadi. In da tudi vse več kolegov menedžerjev spoznavata koristnost redne telesne vadbe. Razveseljivo.

Spalnica, v kateri prenočujemo, ima deset postelj, smrčanje, ki se razlega po njej, pa je tako silovito, kot da bi nas bilo sto. Pozno v noč ležim na hrbtnu in razmišljam vse mogoče.

Spomnim se knjige našega legendarnega olimpionika Leona Štuklja. V njej med drugim piše, da so ga po uspehu na olimpijadi v Parizu Finci povabili na obisk, da bi se poklonili olimpijskemu zmagovalcu in obenem promovirali olimpijsko misel med svojimi prebivalci. V Ljubljani je hotel kupiti železniško vozovnico do Helsinkov, a mu je niso mogli izdati. Najdlje na sever si lahko takrat potoval do Berlinja in si tam skušal dobiti vozovnico za naprej. Finska je bila za Slovence v tistih časih na koncu sveta.

Smrečanje postaja tako silovito, da se resno bojim, da bo s stropu začel odpadati omet. To, da spim na spodnjem pogradu, me malo pomiri in proti jutru ujamem kakšno uro spanca.

3

Damjan ima dve hčerki, Lili in Klaro. Prva je dve leti starejša od mene, druga pa nekaj mesecev, ampak bo šla jeseni prav tako kot jaz v peti razred. Včasih pride na obisk in se potem skupaj igramo. Zadnjič smo se pod mizo. Sredi kuhinje, a je bil prt z vseh strani do tal. Kot v šotoru.

Božo je moj najboljši prijatelj. Stanuje nasproti nas, čez cesto. Spoznal sem ga pred veliko leti, ko naša ulica sploh še ni bila asfaltirana. Metal je kamne. Vprašal sem ga, zakaj meče kamne, in je rekel, da zato. Rekel je, da mu je ime Božidar. To se mi je zdelo zelo hecno ime, kot če bi rekel Mikimav. Zdaj sva dobra prijatelja. Zadnjič je kuril eno raketo od ognjemeta, ki se ni in ni hotela vneti. Potem si je pa ožgal roko. Jaz sem se mu smejal. Potem sem ga šel obiskat.

II. Najst

12. februar 1976, četrtek

Po šoli smo pripravili vse za moj rojstni dan. Mami sendviče, midva z Damjanom pa mizo. Povabil sem nekaj punc in fantov, v glavnem so to moji sošolci. Kmalu po tistem, ko so vsi prišli, smo se lotili sendvičev. Že v nekaj minutah jih je zmanjkalo. K temu je veliko pripomogel Božo, pa tudi Boris. Tudi bananina torta je bila zelo dobra. Z Barbaro sva se šla Stratego. Nekje na sredi igre je rekla Borisu, naj se gre namesto nje. Jaz sem zmagal. Nato so punc morale oditi. Tudi Miha in Jure sta se jim pridružila. Arian se je šel ping pong. Boris pa je gledal, kako midva z Božotom igrava Stratego. Potem so tudi oni odšli.

Februarja ima veliko ljudi rojstni dan. Tudi Katarina ga je imela, tretjega (rojstnega) dan pa že dvanaest. Ker ni šla tako kot jaz eno leto prej v šolo. Še dva dni prej pa je praznovala Helena, ki je njena sosedka. Jaz je ne poznam dobro, vendar me je povabila. Ko so rezali torto in smo ji čestitali, me je objela in poljubila in rekla: Moj Gregor. Zelo nerodno mi je bilo. Helena mi ni preveč všeč. Ko sem potem Katarino spremil v lift, me je kušnila tudi ona. To je bilo prvič v življenju. Najbrž je to naredila, ker je bila ljubosuma zaradi Helene.

Vesel sem se, kaj bo drugi dan. A ni bila več tako navdušena. Vse bolj kaže, da ji je všeč Miha. In leksikone sploh več ne piše mojega imena, ampak, da ji je všeč Borvin, njen lastni bratranec. Kako si lahko izmisli kaj tako neumnega! Mogoče se me je pa naveličala, ko si nikoli nič ne upam. Da bi jo recimo prijel za roko. Hodil tja k njej na obisk in se cele ure pogovarjava. Njeni starši me imajo radi. Ona pa vse do danes še ni bila pri nas. Miha je lep. Njegov oče je igralec, Danilo Benedičič, ki ga vsi pozna.

Moj ati je pa operni pevec, ampak ne nastopa več pri nas. Govori špansko in razen tega še francosko, italijansko ter angleško. Z mano je pa takrat najbrž bolj po našem, saj znam po špansko zdaj reči komaj kaj. Verjetno je šel nazaj domov v Venezuelo. Nobenega glasu ni nikoli od njega. Samo denar posilja. Damjan je dober do mene, kot da bi bil moj oče. Damjan in moja mama se pišeta Kobe, jaz pa Vosou. Vsakomur moram razlagati, kako se to izgovori: Voza. Eni so tako pametni, da rečajo vosu. Gregor, se predstavim. Včasih pa tudi na judo in na tla, če le ni prehud nasprotnik.

Ob polletju sem bil odličen s trojko: zemljepis. Moja prva trojka v spričevalu. To je približno tako kot cvek. Boris je pa enkrat res pisal šus. V testu je pisalo: Obkrož črko pred pravilnim odgovorom. In je razumel tako, da moraš, če je pravilen odgovor b, obkrožti a (če je bilo prav a, je pa potem d). Nato se je pritožil pri tovarisci in je rekla, da bo pogledala. In je; ampak še vedno ni bil njegov izid nič boljši.

Dolgo sem zdaj tolje pisal. Mogoče eno uro ali pa še več. Ko sem zaspal, je bila ura že pol enih, in ni bil več moj rojstni dan. Ampak list bom verjetno iztrgal. Nerodno mi je, ko pišem o puncah, da bi kdo to bral. V dnevnik je treba pisati res vse, kar ti paše. Potem se pa lahko odločiš, ali boš list pustil ali pa ga vzel ven in lepo skril. Pa še enega bom, se mi zdi. Tisto, ko smo se tam spodaj takrat skrivali.

o ničemer odločati. Večina seštevanja in odštevanja se torej v takih primerih izkaže za začleneno.

Kar se tiče očitkov o zlorabi poslovnika in nespoštovanju pravnega reda, pa moram ponovno ponoviti, da gre za popolnoma zakonito sprejet postopkovne odločitve, ki niso v ničemer sporne, razen tega, da jih nekateri posamezniki potem z lažj izrabijo za nizkotne medijske pogrome, javnost pa tako dobiva vtiš, da se v državnem zboru stalno dogajajo nepravilnosti in da poslanici ne spoštujemo pravnega reda.

V pričakovanju naslednje laži,
Maksimiljan Lavrin, predsednik
Kviana v državnem zboru

Več nestrankarskih politikov!

K pismu Janeza Koglerja,
Večer, 14. 4. 2000

Janez Kogler je na duhovit način opisal naše politične razmere. Res je, našim politikom gre v prvi vrsti za plače in stolčke. Okoli tega se vrtijo že ves čas od osamosvojitve dalje. Zato se ni čuditi, da pride narod do sklepa, da Slovenci niso dozoreli ne za skupnostne za samostojnost, temveč samo še za prepire. Za zgled bi nam morali biti tisti narodi, ki živijo v skupnosti ali samostojnosti že več sto let, ne glede na to, ali je država republika ali kraljevina. To so strpni in dozoreli narodi, ki znajo ohraniti notranji in zunanjji mir, medenje pa gotovo sodita Švicarji in Nizozemska.

V republiki Švici živijo v skupnosti štirje različni narodi, imajo stiri uradne jezike, prebivalcev je prek šest milijonov, imajo en parlament s sedmimi ministri, eno skupno vojsko, eno državljanstvo, enotni monetarni sistem, različne vere, 70 odstotkov nemško govorečih Švicarjev, pa vztrajajo v skupnosti že prek 700 let. Tudi pri njih prihaja do trenj, vendar znajo spore urediti na miroljubnem način.

Nizozemska je kraljevina s parlamentarno demokracijo - kot je bila nekaj tudi prva Jugoslavija. Ko je Hitler leta 1940

zasedel Nizozemske, je kraljica z vladom zbežala v Anglijo, vendar se je po vojni smela vrnila v domovino, ker je Nizozemska nadaljevala z isto državno ureditvijo, kot jo je imela pred vojno. Jugoslovani in z njimi tudi Slovenci pa so med drugo svetovno vojno sprožili v okupirani državi komunistično revolucijo in po vojni prepovedali kralju vrnitev v domovino, odpravili tržno gospodarstvo in predvojno demokracijo ter sprejeli komunistično ureditev. Če se ne bi Tito in Kardelj vmešala s svojim komunizmom, bi bila Jugoslavija izšla kot zmagovalka na strani zahodnih zaveznikov in bi bila kot taka lahko diktirala mirovne pogoje. Če ne bi bil naš narod med drugo svetovno vojno nasedel komunistični propagandi, ne bi bilo ne medvojnih in tudi ne povojnih pobojev, ne bi bi bilo nacionalizacije, zaplemb in tudi zdaj ne bi bilo denacionalizacije in sprememb družbenih ureditev. Jugoslavija in Slovenija bi bile lahko ves povojni čas živele tako kot ostale nekomunistične države.

Slovenci in Hrvati so leta 1918 stopili v novo južnoslovansko državo prostovoljno in na lastno željo. Slovenski predvojni liberalci in nekateri jugoslovansko usmerjeni klerikalci, kot npr. Janez E. Krek in drugi, so se združili s Srbi in Hrvati iz simpatije do jugoslovanske ideje, komunisti in katoliški usmerjeni separati pa iz bojazni, ker so vedeli, da Avstrija, Italija in Madžarska čakajo na zasedbo Slovenije in so to svojo grožnjo te države že začele uresničevati. Skupna država Srbov, Hrvatov in Slovencev je razkosanje preprečila in takoj se je pričel nacionalni, kulturni in gospodarski vzpon Slovenije, ki je bila država v državi.

Zdaj, ko se je večina slovenskega naroda odločila za izstop iz skupne države, bi se moral prenehati sovraštvo do tistega naroda, ki nas je leta 1918 pripeljal do narodne svobode. Prenehati bi se moral tudi strankarski prepri in politiki bi moral delati bolj za dobrobit naroda kot pa za posamezne stranke. Naša država nujno potrebuje več nestrankarskih politikov.

Nada Blaško, Celje